

Çocuk edebiyatı içindeki çocuk felsefesinin ortaya çıkış biçimini şöyle özetlemek mümkündür: Çocuk felsefesi tarihinde ilk kaleme alınan eserler çocuk gerçeği göz önünde bulundurulmadan, büyükler için yazılmıştır. Son yıllarda yazılan kitaplar ise çocuklara yönelik olarak büyükler tarafından yazılmıştır. Bu eserleri şöyle sınıflamak mümkündür: Bir kısım eserler kurgu içerisinde *Sofi'nin Dünyası*'nda olduğu gibi doğrudan felsefi bilgi aktarmaktadır. İkinci grup eserler de dolaylı olarak felsefi bilgi veya mesaj vermektedir. Bu tür eserler işlevleri bakımından incelendiğinde: bazı eserlerde edebiyat araçtır, felsefe ve eğitim amaçtır. Çocuklarla felsefe yapmak için yazılan öğretici kitaplar bu kapsama girmektedir. Bunlar daha çok güdümlüdür. Diğer bir kısımda ise edebiyat amaçtır. Felsefe araçtır; felsefi konular işlenmektedir. Her edebi eser doğal olarak bir ya da birkaç ağırlıklı düşünceyi aktarabilir. Bunlar felsefenin konu alanlarını kurmaca olarak işlerler. Bu eserler belirli bir noktaya kadar felsefi güdüm kurgusuna sahiptir, en azından bir birkaç felsefi mesaj verebilir. İncelediğimiz eserlerden *Gülibik*, *Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun! Ve Küçük Prens* bu sınıflamaya girer.

Sonuç olarak şunları diyebiliriz: felsefenin görevlerinden birisi kavramları açıklığa kavuşturmak olduğuna göre *çocuk felsefesi* kavramının tanımlanması, diğer bilimlerle olan ilişkisini tespit etmesi ve bu bilim dallarıyla işbirliği yaparak ortak ürünler meydana getirmesi gerekmektedir. Ayrıca çocuk edebiyatı içerisinde yer alan çocuk felsefesinin her yönüyle sınıflandırılarak incelenmesi faydalı olacaktır. Örneğin öğretici çocuk edebiyatı ve İslami çocuk edebiyatı içindeki çocuk felsefesi, felsefi anlatım teknikleri ve çocuk felsefesi kültürü araştırmaya değerlidir.

KAYNAKÇA

- Aytaç, Gürsel: Çağdaş Türk Romanları Üzerine İncelemeler, Gündoğan Yayınları, Ankara 1990.
- Bettelheim, Bruno: Kinder brauchen Märchen, München 1993.
- Betz, Felicitas: Märchen als Schlüssel zur Welt, Frankfurt 2001.
- Beydeba: Kelile ve Dinme, (Yay. Hazırl., Sadık Yalsızuçanlar), Timaş yayınları, İstanbul 2000.
- Brüning, Barbara: Mit dem Kompaß durch das Labyrinth der Welt. Wie Kinder wichtigen Lebensfragen auf die Spur kommen, Bad Münden 1990.
- Brüning, Barbara: Philosophieren in der Grundschule. Grundlagen - Methoden - Anregungen, Berlin 2001.
- Brüning, Barbara: Philosophieren mit Kindern. Bücher, Artikel, Anschriften, 4. Aufl., Hamburg 1999.
- Dahrendorf, Malte: "Aufklärung und Kinderliteratur. Was ist aus der sozialkritisch-emanzipatorischen Kinderliteratur der siebziger Jahre geworden?" In: 1000 und 1 Buch, 6/1988.
- Daurer, Doris: Staunen - Zweifeln - Betroffensein. Mit Kindern philosophieren. Weinheim/Basel 1999.
- Dorothea Frede: "Glück und Glas", in: Philosophische Rundschau, 44/1997.
- Dreßen, Wolfgang: Die pädagogische Maschine. Zur Geschichte des industriellen Bewußtseins in Preußen/Deutschland, Frankfurt/M, Berlin, Wien, 1982.